

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA."

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 cèntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

CORT-REAL 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Anys 4.º

Diumenge de 31 Janer de 1897

Núm. 146

SECCIÓ GENERAL

CASOS PRÁCTICHS

Dies enrera *La Renaixensa* nos contava un cas singular.

A propòsit de les obres del port de Barcelona, nos deya que la Junta del Port al cap de temps se va adonar de que de Madrid li havían enviat un inspector, que sense fer res se presentava cada cap de mes a cobrar dels fondos que la Junta recauda y administra lo sou que a Madrid li havían senyalat, y que haventse cregut en la obligació de queixarse per lo que passava, havia conseguit nada menos que además del inspector referit ni enviessin de Madrid un altre, per supuesto també ab sou y que si fa no fa trevalla tant com lo primer nombrat. Es a dir, axó no vols, axó haurás. Te queixas per un, donchs ara ne pagarás dos. ¡Oh tutela admirable de la centralisació! Y quins cuydados fas pendre als nostres governants, perque 'ls totxos é infelisesos habitants de les provincies no fassin cap disbarat!

Axó sí, ab tanta tutela y ab tantes precaucions les coses van com una seda. L' administració pública es un model y 'l nombre dels representants y delegats del Centre que xuclan de les provincies y viuen sobre d'elles, com sobre pays conquistat, aviat pujará tant, que ferá com lo de les estrelles del cel... no podran comptarse.

Pero, no es aquesta solament la ventatje que 'l sistema proporciona. Lo Centre ha alambicat una miqueta més fins a trobar la manera de que les provincies paguin sous pera desempenyar en elles càrrechs a gent que resideix a Madrid y que ni pera cobrar le mesada se dona la pena de presentarse allí ahont té la obligació. Un dels medis qu' ha inventat pera lograrho es lo que se 'n diuen *comissions oficials*.

Axís tenim que en lo Institut provincial de segona ensenyansa de Gerona, hi ha fá un quants anys un catedràtic d' Historia Natural que aquí ningú li ha vist la cara y que desde que fou nombrat cobra religiosament lo sou, y no sabém si fins ha obtingut augment d' aquest per anys de serveys, quin senyor desde que fou nombrat está desempenyant comissions oficials fora d' aquí, y actualment té la comissió a Madrid. Y lo mateix que passa a Gerona, passa o ha passat en l' Institut de Figueres y de segur que en molts altres.

De lo qual ne resulta que a Madrid hi ha molts senyors que cobren de provincies per tenir en elles càrrechs que no desempenyan.

Volém suposar que les comissions que tenen encarregades son gratuites; sempre 'l Centre s' estalvia pagar lo serveys que fan y endossa a les provincies son pago. Perque si 'ls serveys qu' importan les comissions oficials son necessaris o indispensables un o altre los hauria de fer y aquest hauria de cobrar la seva retribució d' aquell a qui lo servey aprofités, que mirat y remirat resulta sempre esser lo Govern Central.

Y ¿si aquestes comissions no fossen necessaries ni indispensables? Llavors la explotació de les provincies seria molt més evident. Pero Deu nos deslliure d' embolicarnos, ni de donar crèdit als maldients que suposan qu' aquestes comissions tenen més en mira les persones que 'ls serveys y que s' crean pera afavorir les conveniencias de sos obtentors sense cap necessitat ni exigencia públiques. Preferim creure que l' Estat lo que vol es estalviarse diners y que s' estima més que les provincies paguin lo que ell hauria de pagar, ab lo qual aquestes disfrutan de la ventatje de prestar serveys de caracter general; alta mostra de la paternal consideració en que se les té en tot lo que s' refereix a pagos.

Despres de lo dit, a algú pot ser se li acudi preguntar ¿pero, en aquest cas, lo càrrech provincial qui 'l desempenya? A n' aquest li contestarém que no s'

apuri, que tot está previst. Lo desempeña un suplent, per supuesto, pagat també per la provincia.

B.

PROTESTAS

—Vaja, que devéu estar contents los catalans; fins en la Diputació Provincial cridan contra Madrid!...

¡Contents!...

Son molts, moltíssims, los catalans que, com lo que 'm deya aixó, tenen de nosaltres una opinió completament errada. L' altre dia m' esgargamellava en una reunió de catalans, en la que se 'm negá 'l dret de parlar en la meva llengua, demostrant la irracional intolerancia de la tal privació per part dels qui la imposan y la incomprendible y vergonyosa humiliació dels catalans que la consentim. En honor de la veritat he de dir que 'ls més me donavan la rahó. Pero no faltá un d' aquets que trobavan bons los meus arguments, que, com per disculparse de no haverhi vist clar una estona avans (quan calia que m' haguessen ajudat a fer valer lo dret de parlar en catalá), me va dir:

—Be, lo que hi ha es que 'ls catalanistas son massa intranzigents —

—¿En qué ho som? vaig saltar desseguida. ¿Perque demaném que als catalans se 'ls consenti parlar la seva llengua? Confessi, amic meu, que desde 'l moment que demaném que se 'ns consenti, la intranzigencia no está en nosaltres; sino que ha de buscarla en nostros contraris.

Aquesta reflexió tan senzilla no se la havia sapiguda fer aquell home, ab tot y tenir un entiment ben despert. ¡Al diable 'l mal avés!

Per una preocupació d' aquest estil, creya també aquell altre que 'ls catalanistas no cabiam a la pell de satisfacció perque 'ls Diputats provincials d' aquí s' havían enfaristolat de mala manera en sa última reunió, y havian deixat anar contra 'l govern central y 'l centralisme paraulas groixudas, totes esponjadas de quimera. Lo bon home s' quedá blau al donarse compte de que lo succehit en las darreres sessions de la Diputació, nos produhia més aviat un efecte de tristesa y de descoratjament.

En aquestes sessions, la Diputació provincial ha parlat fort sobre tres assumptos: Primer, los entrebanchs que la centralisació administrativa posa a las obras de millora que necessita 'l port de Barcelona, y pera las que ho te tot a punt la Junta del mateix. Segon, la constitució del comité pera la concurrencia d' Espanya a la vinenta Exposició de Paris, en lo que no s' ha donat representació a la industria catalana. Y tercer,—que es lo més granat—la revisió feta a Madrid de 750 expedientes de quintas, en la que s' han declarat soldats útils a 750 minyons que aquí, ab la lley a la má, declararen exempts.

Al apreciar aquestas tres cosas los Diputats provincials ab criteri y sentiments de catalá, més que no pas ab la pauta y conveniencias de sa filiación politica, usaren, en sa gran part, un llenguatge sincer. Y está clar que, essent sincer, fou hourat y valent; digne, per lo tant, del aplauso dels patriotas catalans.

Si en certa mena de gent hi hagués lo que 'n diuen los francesos *esprit de suite*, si aquí 'ls conflictes entre l' interés momentani del egoisme personal y 'ls manaments del civisme, no s' resolguessin constantment ab lo sacrifici dels últims; si, en fi, 'ls Diputats provincials que ara han rebut en sos ulls la rajada de llum de la veritat, guardessin aquesta llum en son esprit y fos per ells lo raig de sol que convertí a Sant Pau; allavors, no hi ha dubte, 'ls catalanistas al sentir las paraulas de noble independència d' aquells Diputats, cridaríam a plens pulmons y ab gran goig: ¡Gracias a Deu!

Pero aixó no pot ser: Una colla de decepcions nos han empedrehit a dintre 'l convenciment de que per aquest cantó no hi ha esperansa.

Moltas vegadas hem vist pertorbada la mansuetut dels remats politicayres per un crit de brava independència, que semblava l' accent de la conversió; pero hem observat, y al cap-de vall hem vist que dessota una pell de bravesa postissa hi reaparexia la llana auténtica, la llana que delata al bé, si, bé llegítim é incambiable.

A Madrid que d' aixó 'n saben, perque 'ls hi va de la borra, s' esveran y cuytan a cercar un adob quan senten los crits d' un poble (los crits de Catalunya contra l' article 15 del Códich, o contra un tractat de comers lliure-cambista, y 'ls crits de Navarra contra la violació dels esquinsos de sa autonomia), pero quan entenen que 'ls que cridan y s' indignan son polítichs, tornan a ficar tranquilament lo bech a la menjadora, pensant: Si no s' reportan, un recadet de don Antoni ó de don Práxedes, ó d' un dels llochs-tinents, ó del cacich-delegat, y ja no se 'n cantarà gall ni gallina. ¡La independència dels polítichs! ¿Ahont es, si, per un plat de lletias, n' han fet cessió al *ilustre gefe*, ó se la han venuda al cacich distribuidor d' auxilis a la vanitat ó al ventre?

En la Diputació provincial hi han ara alguns patriotas independents y, amagadament al menos, aborridors de las miserias de la política. Si haguessim vist que eran aquestos los que aixecavan la bandera de la protesta y de la virilitat, trindríam confiansas; pero no poden inspirarlas los que la han duyta aquestos dias.

Las protestas dels polítichs serán tant duras y tant elocuentes y, en apariencia, tant fundament sentidas com volguéu; pero 'l final es sempre lo mateix: Un bossi de paper cap a Madrid, ó una comissió que va a fer una passejada. Si la cosa pot dur cúa, vull dir determinar una agitació de poble, entre tots miran de pastejar un adob passatjer, y endevant las atxas; sinó, moltas barretadas, molt doblegament d' espinadas, quatre gotas de xampany, y altre cop falta gent a Barcelona, ahont torna una comissió duyant un vagó plé de promesas... madrilenyas.

¿Com voléu que 'ns alegrém de las energias que han gallejat aquestos dias en la Diputació?... Aquestos crits se tornarán exposicions respectuosas, las exposicions respectuosas aygua poll ó tot lo més aygua de borrajas, y 'l port de Barcelona seguirá veyent tomblonar los projectes de millorarlo entre 'ls infinits obstacles de la burocracia inventada per la centralisació; Catalunya haurá d' anar a la Exposició de Paris, com la altra vegada, abandonada a sas solas forsas; y 'ls 750 minyons declarats soldats contra lley, si s' escapan d' aquesta, cauran en la altra que demá 'ls farán.

Al regne de las aspiracions del patriotisme catalá no poden pas durnoshi 'ls homes de la política, han de ser los homes de sa casa. Qui ha de constituhirlo es lo poble, reprenent conciencia de la seva dignitat trepitjada y dels seus interessos malmenats, ó per vía dels arguments que 'ls patriotas prediquém, ó per ministeri de las fingantadas que li ventan los usufructuaris de la seva esclavisació.

Los semaniats que devegadas mouhen al sistema tiranisador la gent de la política, son jochs de mirallets que enlluhernan al poble fentli perdre l' esma, y que 'l privan d' avansar un deixondament que Deu vulga no arribi massa tart.

Per aixó més que altra cosa nos fan pena las abominacions que, contra Madrid y de lo que representa, cauhen de la boca dels entregats a la política.

Molts catalans ho pensau al revés, perque s' figuran que 'ls catalanistas som una especie de menja-castellans. ¡Y qué 'n van d' errats! Lo que aborrim nosaltres es la brutalisació de que son victimas la Catalunya y totas sas institucions. Si cridém contra 'ls castellans, es perque 'l castellanisme es avny l' instrument d' eixa brutalisació. Deixin los castellans tranquila a Catalunya; que parin en son odiós propòsit d' imposarli sa llengua, sas lleys, sos homes, sa civilisació y sa supremacia, y 'ls catalanistas cubri-

rém de terra 'ls nostres agravis, y dirém ab goig y ab respecte: L' Estat espanyol es una excelent germanada de pobles; cada hù 's cuyda lliurement de lo seu y tots de lo de tots.

Als catalanistas nòs coneixen poch; es que no ha arribat encara la nostra hora. Pero, caminém, que quan soni 'ns trubi á punt.

N. VERDAGUER Y CALLÍS

(De La Veu de Catalunya)

LA ARQUITECTURA GÒTICA A CATALUNYA

Conferencia donada en l' Ateneu Barcelonés lo dia 25 d' Abril de 1896.

(Continuació)

En cambi l' arquitecte arqueòlech inglés Joan Francisco Colf al fer la filiació genealògica de totes las escoles gòticas, las divideix en Escola-mare gòtica ó gòtich inglés primitiu (early), escola alemanya, escola francesa y escola flamejanta; y ab envejable aplom, al parlar de la escola francesa, assegura com si acabés de conversar ab los monjos de la fi del segle XIII, que no ha existit escola gòtica á França sino que per ell la escola artística d' aquest pays se compon de l' art románich francés modificat ab detalls enmatlevats al istil primitiu inglés (early); per ell la escola alemanya es la verdadera y compara los elements gòtichs de la Catedral de Colonia, ab los de las francesas de Reims y Amiens, ab Saint Denis, y la Capella Real de Sant Lluis.

Ben al contrari l' italiá Boito, califica aquesta pureza y sobrietat de líneas dels alemanys, de falta d' inventiva y pobresa d' execució; més no cal deixarse arrastrar per las sevas ideas, donchs per ell lo pretotipo del veritable gòtich es lo *Duomo* de Milán.

Qui te raho de tots aquests arqueòlechs? No ho sé. Los veig á tots massa apassionats ab las respectivas especialitats de sos estudis; mes dech confessarvos que llegint las calificaciones que fa Mr. Colf del gòtich francés, m' ha semblat que tal volta tenian millor aplicació á la escola de la nostra terra.

* * *

Al parlar, senyors, de la arquitectura gòtica catalana, s' ha confós moltas vegadas l' estil románich ab un altre que s' ha calificat de tranzició, y aquesta tranzició jo no la he sabuda pas trovar á Catalunya. Per mí, los que tal sostenen, han pres per estil de tranzició lo dels monuments románichs de la última época quan ja s' hi havia introduhit l' arch de punta d' admetlla y la volta de aresta sostinguda per archs diagonals, dels que'n son hermosos exemples la Catedral de Tarragona y 'l monastir de Poblet.

Lo fet de que 'l nostre pays se mantinga románich fins al segle XIII quan en la França del Nort y á las voras del Rhin, á Inglaterra y á Bélgica s' havían ja acabat obras concebudas dintre de la estructura ogival, ha fet que 's caygués en l' erro de classificar dins lo nou estil, monuments d' estructura completament románica, adicionada ó modificada ab los nous elements del arch trencat y la volta articulada, los quins no fora estrany que fossin de procedencia oriental donchs en los segles XI y XII tota Europa estava abocada á las finestras de sol-ixent seguint ab interés las lluytas promogudas per la reconquesta dels Sants llochs perfumats ab los episodis de la Divina Tragedia.

Tinguém present lo que 'ns diu Dieulafoy al afirmar que llavors, las tradicions de la Roma antiga foren alteradas per la afició als tapissos de Persia, las il·luminacions de Bisanci, las orfebrerías árabes, las estofas de Bagdad. Aquestas, tan reproduhidas en las pinturas murals, servían també als clergues pera fer-se 'l hábits sacerdotals, los frontals d' altar, las cobertas de las arcas santas. Los tapissos sarrahins s' usavan en las iglesias ó en los palaus dels reys y 'ls magnats. Las copas y las pessas d' orfebrería decoravan las credensas dels soberans; y si voleu un exemple d' aquesta influencia oriental, veyéu en los dos monuments de que he parlat y que 's califican d' estil de tranzició com en son Poblet y Tarragona, reminiscencias árabes en los claustres d' abdos, en las peanyas y enrajolats á Poblet, en los rosetons de Tarragona.

No es estrany trovar aquestas barrejas, donchs llavors los pobles d' Europa formavan com deya 'l plograt mestre nostr, Milá y Fontanals, una especie de comuna nacionalitat cristiana, d' instituts y costums consemblants, sense perdre per aixó cada una son propi temperament.

Aquest mateix autor que acabo d' anomenar, se pregunta en un de sos substanciosos travalls: ¿Per quin camí arribá á Catalunya lo nou arch que diferen-

cia de las més antigas las últimas obras bisantinas. (vol dir románicas)? Sens dupte del Septentrió, d' ahont venían llavors totas las invencions y tot avens y foren tal vegada sos introductors ó al menys sos primers propagadors los monjos que provenían del nou institut de Claravall, trasplantat á regions més meridionals y passant molt aviat á Catalunya.

Aquesta terra nostra tenia moltas relacions ab lo Lenguadoc, tenia en los últims temps del art románich lo nexce comú de la diocesis narbonesa, y per aixó tots los avensos tenian á Catalunya procedencia ultra pirenaica, y com lo Mitjorn de França persistí románich fins més enllá de mitj segle XIII, també nosaltres nos mantingueren dins del istil que sentiem y estimavam ab deliri, y que tan conforme estava ab nostres gustos, y aficions.

Los primers edificis gòtichs de Catalunya, se presentan de sopte, fets per mans estrangeras, sense duptes ni vacilacions y 'ns demostren que mentres los francesos de rassa germánica resolían lo problema artístich religiós del art gòtich, en terras de Provença, Lenguadoc y Catalunya arribava á son més alt grau de perfecció l' art románich.

¿Quin fou lo fet històrich que determiná, donchs, la introducció del nou estil? Fou la guerra dels albigesos qual acabament trontollá tan fort la Europa del segle XIII, y que acabá essent un pretext pera que la França mitj bárbara del Nort se llansés famolenca damunt de las rialleras terras del Mitjdia, empori de tot avens especialment en lo comtat de Tolosa. Los albigesos lluytaren més de vint anys, y si pogué anorrearlos la gran creuhada d' Arnal d' Amalrich, tingueren lo trist privilegi de fer que 's desenrotllés la set de carnatge entre 'ls de un y altre camp fins al punt de que per sa causa moriren més de cent mil entre homes, donas y criaturas, no escapantse de la matansa, segons lo cronicón de Roda, ni las donas prenyadas.

L' Europa resplandeix ab las rojors dels incendis y devastacions, s' enmalalteix ab las pestilencias y s' horroritza ab l' espantosa heretgia, barreja d' ideas religiosas y desitjos lascius, y d' entremitj de tant patètich cuadro se destacan duas siluetas grandiosas: Sant Domingo de Guzmán, soldat valent que combatia ab sa elocuencia per la fé, y 'l Seráfich Pare Sant Francesch ab los ulls al cel predicant ab l' exemple y ab la pobresa, mal vestit y mal menjat y passejant sas carns demacradas per las plassas de Perpinyá y Barcelona, anys després de la mort del rey Pere 'l Catòlich á las rivas del Garona.

Aquest fet històrich que germanisá lo Mitjdia de França, introduhí 'l nou estil á Catalunya, que mirava sempre á l' altra banda dels Pirineus. L' ordre de predicadors funda tot seguit convents en mitj de las ciutats competint sas iglesias ab las catedrals comensadas per Jaume I á Mallorca y Valencia, donchs á mesura que mimvá lo poder benedictí, creixent los bisbes, los monjos se subjectan á son domini y 'ls donan part de sos bens. Los bistes protegits per los reys desitjan afermar sa potensa per la ardidesa de sas creacions artísticas, de acort ab las tendencias piadosas, que senten llavors la necessitat de manifestarse sobretot ab iglesias dedicadas á la mare de Deu. Lo poder municipal abat lo feudalisme fins en sas manifestacions relligiosas y militars y las iglesias dels frares y las catedrals s' aixecan ayrosas en lo nou estil gòtich ú ogival.

BONAVENTURA BASSEGODA.

(Se continuará.)

Un catalá illustre

Ha mort á Manila á la edat de 55 anys lo R. P. D. Frederich Faura, de la Companyia de Jesús, natural de Arcés prop de Manresa, en quin collegi havia residit fins que 'ls Jesuites lo trasladaren á Barcelona.

S' havia dedicat especialment á la astronomía, quina ciencia havia estudiat al costat del P. P. Secchi y Perry. fentse en ella una gran reputació.

Fundá á Manila un observatori astronómich al quin dotá d' un barometre de la seva invenció que li senyalava molt anticipadament l' huracá propi de Filipines. Fou tal la anomenada qu' adquirí l' observatori de Manila que 'ls governs d' Inglaterra de França y del Japó lo subvencionaren pera que 'ls hi dongués noticias meteorològiques; que l' almirallatge inglés havia manat que no sortís cap barco de la seva nació del port de Manila sense aprobació prévia del observatori, y que les autoritats marítimes d' aquesta ciutat anunciavan los temporals ab arreglo á las prediccions del P. Faura.

Fou delegat especial del govern espanyol en lo sisé Congrès meteorològich celebrat l' any 1882, prengué part en los Congressos de Paris y de Brusseles y diri-

gi la classe de Física del Ateneu municipal de Manila. Era home servicial y afable y auxiliá fá poch en sos últims moments al Dr. Rizal.

Catalunya ha perdut ab lo P. Faura un dels fills que més l' honravan, per ses virtuts y per la seva ciencia. Deu hagi acullit sa ánima en la comunió dels Sants.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del 27 Janer.—(2.ª convocatoria) —Presidida pel senyor Alcalde y ab assistencia de 6 regidors celebrá sessió la Corporació municipal, prenguentse, després de aprobada la acta de la anterior, los següents acorts: Aprobar comptes per valor de pessetes 1.467'46. Donar per acabadas las llistas de compromissaris. Concedir permis d' obras á don Lluis Salip y á don Joseph M.ª Avalos.

Fer construir un kiosko pera begudas en la Plassa del Marqués de Camps.

Contestar al Delegat d' Hisenda que no li era possible al Ajuntament encirregarse de la formació del padrò de cédulas.

Acceptar y donar las gracias á don Mariano Valls pel regalo de un violencello que per la escola municipal de música ha fet lo difunt don Joaquim Ametller.

Adjudicar á la senyora viuda de Escatllar y á don Jaume Avelli lo concurs obert pera la confecció de robas pels presos.

Nostre colega l' acreditat setmanari *Lo Teatro Regional* nos ha enviat la comedia humorística *Tocats de l' ala*, original de nostre estimat amic y paysá don Joaquim Riera y Bertran.

—La setmana passada s' estrená á Olot lo nou drama de nostre estimat amic y colobrador don Joseph Berga y Boada, titulat *La festa de Sant Ferriol*, que agrada moltíssim y fou molt aplaudit. Felicitém al senyor Berga per son nou triomf.

—Es curiós aquest compte, que un periòdich ha fet y publicat, de las perduas colonials que Espanya ha experimentat durant tres segles:

«Any 1600.—Los dominis espanyols eran los següents:

Espanya, Portugal, Rosselló, Nápol, Sicilia, Milan, Cerdeña, Flandes, Franch Comtat, Balears, Méxich, Terceras, Perú, Brasil, Xile, Paraguay, Plata, Nueva Granada, Guinea, Angola, Benguela, Goa, Mezambique, Calcuta, Ormuz, Camboya, Malaca, Malavar, Macao, Ceilán, Molucas, Filipinas, Antillas.

Ab tants y tan dilatats dominis lo Deute públich d' Espanya era de 100 milions de pessetes.

Any 1700.—Dominis espanyols:

Espanya, Nápol, Sicilia, Milan, Balears, Canarias, América, Filipinas, Antillas.

Deute públich espanyol: 150 millons.

Any 1800.—Dominis espanyols:

Espanya, Balears, Canarias, Filipinas, América, Antillas.

Deute d' Espanya, 1.500 milions de pessetes.

Any 1896.—Dominis:

Espanya, Balears, Canarias, Filipinas, Antillas.

Deute públich espanyol: 8 000 milions de pessetes.»

—Cridém la atenció del senyor Delegat d' Hisenda ó de la persona á qui correspongui, sobre l' abús que está cometent la empresa que explota el teatre d' aquesta Ciutat exigint el pago de 5 céntims d' excés en compte de timbre al preu de las entradas, lo que la lley no permet.

—Nostre estimat colobrador don Lluis Matas y Carré ha publicat un monólech castellá, *Por telefono*, que fou estrenat ab aplauso á Palma de Mallorca l' any últim. Agrahim al senyor Matas lo regalo que 'ns ha fet de un exemplar.

—En el foch que tingué lloch lo dijous últim en lo magatzem del senyor Teixidor, s' han vist una vegada més las deficiencias del cos de bombers d' aquesta ciutat. Los individuos del cos tots treballan ab entussiasme y sense mirar lo perill quan se tracta de una desgracia per l' estil pero sos esforços s' estrellan moltas vegadas en la falta de direcció y organizació. Comensan per arribarhi tart y, no perque no siguin tots ells amatens al sentir lo pito d' alarma, sino perque no se 'ls hi permet sortir del parque, que's el punt de reunió, fins que son en número determinat.

Del escás material no hi ha que parlarne, perque tothom ho sab. En fi, que axis com hi ha que deplorar la mort de un dels dependents del senyor Teixidor, si no haguessin sigut los vehins y s' haguessin esperat los bombers serian tres las victimas que deplorariam.

Menos cornetas, menos trajos y bonichs y més direcció, es lo que convé al cos de bombers de Gerona.

—Entre las escuelas quin sou es inferior á dos mil pessetes ha las següents elementals de noyas, pertenexents á aquesta provincia, que han de provehirse per oposició: Anglés, Cornellá, Salt, Sant Privat de Bas y Sarriá ab un sou de 825 pessetes.

—Per involuntari oblit no haviam donat compte d' haver rebut lo «Calendari Guia de Gerona pera la any 1897» qu' acaba de publicar don Joaquim Batet y Paret, en lo quin després d' una curta y encertada ressenya de lo més notable qu' enclou la ciutat, se contenen completíssimas indicacions dels noms y domicilis de totes les persones que exercen algun càrrech ó facultat que pot interessar al públich, la situació de totes les oficines y bon número d' anuacs dels principals establiments industrials y mercantils de Gerona, tot lo que converteix aquesta publicació en

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Matí	Tarde
Correu.	6'48	
Cárrega.	10'37	
Omnibus.		3
Rápít.		5'99

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el rápít de 1.ª y 2.^a

De Gerona á Port-Bou

	Matí	
Omnibus.	8'39	
Cárrega.		12'43
Mixte.		5'40
Correu.		7'35

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.^a

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Matí	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost)	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.		3'22
Correu.		5'35

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Matí	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.		12'44
Mixte.		2'50
Tren de banyistas (Juriol y Agost)		5'40

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

	Matí	Tarde
Núm. 2.	9'10	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

De Amer á Salt (Gerona)

	Matí	Tarde
Núm. 1.	7'40	
Núm. 3.		1
Núm. 5.		4'30

ORDINACIONS

- Pera Banyolas á las 9 y 11 matí (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)
- Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)
- Pera Olot á las 11 matí (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)
- Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)
- Pera Anglés, La Sella y Amer á las 10 matí (correu) Hostal de Miquel Boix. (Plassa del Gra)
- Pera Salt tot lo matí fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

Fill de Francisco Vilardell y Comp.^a

SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus sumament módichs.

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l' any 1883

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plassa de Bell-lloch, 4, 1.er Gerona

Sub-director Regional: D ANGEL TREMOLS Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA

Redacció y Administració. Cort-Real, núm. 7, 1

PREUS DE SUSCRIPCIO.

Gerona.	1 pesseta trimestre	Estranger.	1'50 pessetas trimestre
Fora.	1'25 id. id.	Un número sol.	0'40 id.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Bar.

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893 87.949.791'88
Actiu en idem. . . . . 15.337.928'87
Sinistres pagats fins á idem. . . . . 32.82.316'69
Reserves ó fondos de segur á idem. . . . . 4.178.675'62

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s'ha de pagar de les primes.

Aquestos segurs participan en un **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalícies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprant específich, se ven en dit perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24, GERONA.

Grans rebaxes al engrós.

Escolta lector; si ets vell y'l cap blanc te desfigura, t'he de dar un bon concell: si t' vols tenyir be'l cabell fesho ab aquesta tintura.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

PIANOS Y HARMONIUMS

—DE—

DIEGO SALAS

SE VENEN Á PLASSOS Y AL CONTAT

SE LLOGAN, RECOMPOSAN Y AFINAN

Magatzems: Bell-lloch, n.º 1.—botig

Establiment tipogràfic de Manel Llach.

Ferreria Vella, 5.—Gerona